

رابطه انگیزه پیشرفت، شادکامی و رضایت زناشویی زنان و مردان فرهنگی ناحیه ۲ خرم آباد

Relationship between the Achievement Motivation, happiness and marital satisfaction of women and men in district 2 of Khorramabad

Fatemeh Ghaseminaei *

Master of Family Counseling, Allameh Tabatabaie University

Sara Karimi

Master of Family Counseling, Allameh Tabatabaie University

فاطمه قاسمی نیایی (نویسنده مسئول)

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه علامه طباطبایی

سارا کریمی

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه علامه طباطبایی

Abstract

Marital satisfaction is a factor in family continuity. Marital satisfaction depends on many factors. In this research, due to the research gap, the relationship between the two factors of motivation for progress and happiness was addressed. The purpose of this study was to examine the relationship between the motivation of progress with marital satisfaction and the happiness of cultural men and women. In order to achieve the research purpose, a sample of 300 men and women were selected through multistage cluster sampling and random sampling method. Using Hermann's Achievement Motivation inventory, Enrich marital satisfaction and Oxford Happiness inventories, the required data Obtained. Data analysis and analysis of statistical data in the descriptive statistics section of the mean and standard deviation and in the inferential statistics, Spearman correlation test and nonlinear regression have been used. Based on the findings of this study, there was a negative and significant relationship between the motivation of progress and marital satisfaction and the level of happiness of cultural women, and there was a positive and significant relationship between the motivation of progress and marital satisfaction and the happiness of men. According to the findings of this research, it seems that the motivation for progress in men and women has different effects on marital satisfaction and their level of happiness, and the gender perspective. The results of this research can be applied to family counselors and practitioners Helpful.

Key words: Achievement motivation, marital satisfaction, happiness, women and men cultural

چکیده

رضایت زناشویی عامل تداوم بخش خانواده است. رضایت زناشویی به عوامل بسیاری بستگی دارد که در این پژوهش به دلیل خلا پژوهشی به ارتباط دو عامل انگیزه پیشرفت و شادکامی پرداخته شد. هدف این پژوهش بررسی رابطه انگیزه پیشرفت با رضایت زناشویی و شادکامی زنان و مردان فرهنگی بود. در راستای هدف پژوهش در جامعه آماری فرهنگیان شهرستان خرم آباد با نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای و نمونه گیری تصادفی ۳۰۰ زن و مرد فرهنگی انتخاب شد و با استفاده از پرسشنامه های انگیزه پیشرفت هرمنس، رضایت زناشویی انریچ و شادکامی آکسفورد داده های مورد نیاز به دست آمد. در تجزیه و تحلیل داده های آماری در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف استاندارد و در بخش آمار استنباطی از آزمون همبستگی اسپیرمن و رگرسیون غیر خطی استفاده شده است. براساس یافته های این پژوهش بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی و سطح شادکامی زنان فرهنگی رابطه منفی و معنی داری وجود داشت و در مقابل بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی و شادکامی مردان رابطه مثبت و معنی داری وجود داشت. باتوجه به یافته های این پژوهش به نظر می رسد انگیزه پیشرفت در مردان و زنان تاثیرات متفاوتی بر رضایت زناشویی و سطح شادکامی آنان دارد و مفهومی جنسیتی را در بردارد، نتایج حاصل از این پژوهش می تواند برای مشاوران و دست اندرکاران حوزه خانواده مفید باشد.

واژه های کلیدی: انگیزه پیشرفت، رضایت زناشویی، شادکامی، زنان و مردان فرهنگی

ویرایش نهایی: اردیبهشت ۹۸

پذیرش: شهریور ۹۷

دریافت: مرداد ۹۷

نوع مقاله: کاربردی

مقدمه

برای دوام هر ارتباطی رضایت نقش بسیار مهمی دارد چه رسد به رابطه ای عمیق مانند رابطه زناشویی که رضایت در آن لازمه و تضمین کننده تداوم آن می باشد، در واقع رابطه زناشویی به عنوان مهمترین و اساسی ترین رابطه توصیف شده است زیرا ساختاری اولیه را برای بنا نهادن رابطه خانوادگی و تربیت کردن نسل آینده فراهم می سازد (عابدی، درواری، نادری و رستمی، ۱۳۹۳). با توجه به اهمیت این نوع رابطه رضایت از آن یک جنبه بسیار مهم و پیچیده است. رضایت زناشویی را احساس های مرتبط با خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده زن یا شوهر اطلاق می کنند. فرآیندی که در آن یک زوج به صورت کلامی و غیر کلامی مانند گوش کردن، حالات

Relationship between the Achievement Motivation, happiness and marital satisfaction of women and men in district 2 of Khorramabad

چهره و ژست های مختلف با همدیگر تبادل احساسات و افکار انجام می دهند (وو، چانگ و ژوانگ^۱، ۲۰۱۰). به عبارت دیگر رضایت زناشویی چنین تعریف شده است: الف: توافق زن و شوهر در مورد اموری که ممکن است مسایل حادی را به بار آورد ب: علائق و فعالیت های مشترک ج: ابراز علاقه علنی مکرر و اعتماد متقابل د: شکوه و شکایت اندک ر: شکایت نادر از احساس تنهایی، سیه بختی، رنجش و... (لی و چویی^۲، ۲۰۱۲).

عوامل گوناگونی می تواند بر رضایت زناشویی موثر باشد که از جمله آنها می توان به عوامل زمینه ای- فردی، فرهنگی- اجتماعی و ویژگی های فردی اشاره کرد (پروین، فاطمی، امینیان و رفیعی، ۱۳۹۳). پژوهش های بسیاری در صدد کشف مولفه های اثر گذار در رضایت زناشویی بوده اند که در میان این عوامل، شخصیت و صفات شخصیتی از جمله عوامل مهم که بر کیفیت روابط زوجین تاثیر گذار بوده اند، شناخته شده اند (مالوف، تورستینسون، اسکات، بالر و روک^۳، ۲۰۱۰). له، داو، اگنیو، کرن و ماتسو^۴ (۲۰۱۰) در تحقیق خود نشان داد که ویژگی های شخصیتی رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی داری دارد.

عوامل شخصیتی مرتبط با رضایت زناشویی در این پژوهش میزان شادکامی و انگیزه پیشرفت در زنان و مردان است. شادکامی یک حالت عاطفی مثبت است که با خشنودی، لذت و خرسندی مشخص می شود و با خود صفات و علایمی از جمله دانش باورهای مثبت در مورد زندگی، هیجانان مثبت و فقدان هیجانان منفی به همراه دارد. به عبارت دیگر شادکامی آرامش فکری است که نتایج مطلوبی را برای زندگی پیش بینی می کند و رضایت از زندگی را افزایش می دهد (سپهریان آذر، محمدی، بدلیپور و نوروز زاده، ۱۳۹۵). شادکامی به درجه ای گفته می شود که شخص، کل زندگی خود را مطلوب ارزیابی می کند. شادکامی به این معنی است که فرد به چه میزان زندگی خود را دوست دارد (پاتو، حقیقت و حسن آبادی، ۱۳۹۳). تحقیقات بسیاری درباره ارتباط شادکامی با رضایت زناشویی انجام شده برای مثال امیری مجد و زری مقدم در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که سطح شادکامی با میزان رضایت زناشویی در زنان شاغل و خانه دار رابطه مثبت و معناداری دارد (شاهوردی و همکاران، ۱۳۹۵). اکبرزاده و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که بین شادکامی و رضایت جنسی با رضایت زناشویی در زوجین رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

یکی دیگر از ویژگی های شخصیتی مرتبط با رضایت زناشویی که تاکنون در خصوص ارتباط آنها تحقیقات زیادی صورت نگرفته انگیزه پیشرفت در زنان و مردان است. انگیزه پیشرفت، یعنی گرایش به تلاش برای انتخاب فعالیت هایی که هدفش رسیدن به موفقیت یا دوری از شکست است (نقل از عظیمی و همکاران، ۱۳۹۵). انگیزه پیشرفت عبارت است از گرایش فرد برای گذر از سدها، تلاش برای دست یابی به گونه ای برتری، و حفظ معیارهای سطح بالا. کسانی که انگیزه پیشرفت بالا دارند می خواهند کامل شوند و کارکرد خود را بهبود بخشند. آنان وظیفه شناس اند و ترجیح می دهند کارهایی را انجام دهند که چالش برانگیز باشد و به کاری دست زنند که ارزیابی پیشرفت شان به گونه ای، خواه در مقایسه با پیشرفت دیگران یا خواه بر پایه ی ملاک های دیگر شدن باشد. این افراد از عزت نفس برخوردارند، مسئولیت فردی را ترجیح می دهند و دوست دارند که به گونه ای ملموس از نتایج کار خود آگاه شوند (ونگ و اکلس^۵، ۲۰۱۳).

در رابطه انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی تاکنون تحقیقی صورت نگرفته است و از آنجایی که امروزه در جامعه روبه پیشرفت کنونی هم زنان و هم مردان در عرصه رقابتی وارد شده اند و امروزه در جامعه ایران و شهر مورد پژوهش یعنی خرم آباد نسبت زنان شاغل روبه افزایش است، و زنان بیش از پیش دارای انگیزه پیشرفت اند، ضمن توجه به این نکته که به طور کلی جامعه سنتی ایران و مخصوصا شهرستان خرم آباد دارای روحیه مردسالار از گذشته تاکنون بوده است سوالی که در اینجا مطرح می شود این است که آیا ارتباطی بین انگیزه پیشرفت بخصوص در زنان و میزان شادکامی و رضایت زناشویی آنان وجود دارد؟

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه مورد پژوهش معلمان مرد و زن شهرستان خرم آباد است. نمونه مورد پژوهش ۳۰۰ زن و مرد فرهنگی ناحیه ۲ خرم آباد می باشد که به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انجام شده است. به این صورت که ابتدا از بین مدارس ناحیه ۲ خرم آباد ۱۵ مدرسه دخترانه و ۱۵ مدرسه پسرانه انتخاب شد و در مرحله بعد در

¹Wu, M., Chang, C. C., & Zhuang, W. L

²Lee, J. S., & Choi, W. S

³Malouff, J. M., Thorsteinsson, E. B., Schutte, N. S., Bhullar, N., & Rooke, S. E

⁴Le, B., Dove, N. L., Agnew, C. R., Korn, M. S., & Mutso, A. A

⁵Wang, M. T., & Eccles, J. S.

هرمدرسه ۱۰ معلم متاهل به صورت تصادفی انتخاب گردید و مورد مطالعه قرار گرفت. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های زیر استفاده شده است.

پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۱: نسخه کوتاه ۴۷ سوالی این پرسشنامه توسط اولسون، دراکمن و فورنیر^۲ در سال ۱۹۸۷ ساخته شد (وجدانی، گلزاری و برجلی، ۱۳۹۳). نسخه اصلی پرسشنامه انریچ دارای ۱۲ مقیاس و ۱۱۵ سوال است که به جز مقیاس اول ان، که ۵ سوال دارد. تمام مقیاس ها دارای ۱۰ سوال است. ۱۲ مقیاس این پرسشنامه شامل پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، مسایل شخصی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی فعالیت های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندپروری، نقش های مساوات طلبی، جهت گیری مذهبی و بستگان و دوستان است. پاسخ به آزمون به صورت پنج گزینه ای و از نوع لیکرت می باشد. اعتبار نسخه اصلی این پرسشنامه ب روش ضریب الفا ۰٫۹۲، گزارش شده است. نسخه اصلی آن را سلیمانیان و نوابی نژاد در سال ۱۳۷۳ در ایران هنجاریابی کردند و تعداد سوال های آن را از ۱۱۵ سوال به ۴۷ سوال کاهش دادند. میزان اعتبار این نسخه کوتاه شده با استفاده از ضریب آلفا ۰٫۹۵، گزارش شده است (علیزاده فرد، ۱۳۹۶). در پژوهش وجدانی و همکاران (۱۳۹۳) میزان ضریب آلفای کرونباخ نسخه کوتاه ۰٫۹۵، گزارش شده است.

پرسشنامه شادکامی آکسفورد^۳: این پرسشنامه توسط هیل و آرگیل^۴ در سال ۲۰۰۲ منتشر شده و شامل ۲۹ سوال با مقیاس پاسخگویی لیکرت ۶ درجه ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) است. همچنین این پرسشنامه دارای یک فرم کوتاه ۸ سوالی است. پایایی و روایی پرسشنامه در حد مناسبی گزارش شده است. ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی بازآزمایی در بین دانشجویان ایرانی به ترتیب ۰٫۹۰ و ۰٫۷۹، گزارش شده است (نقل از دهشیری و موسوی، ۱۳۹۳).

پرسشنامه انگیزه پیشرفت (T.M.A) هرمنس^۵: آزمون انگیزه پیشرفت در سال ۱۹۷۰ توسط هرمنس ساخته شده است. آزمون دارای ۲۹ سوال است و نمره گذاری پرسش نامه با توجه به ویژگی های نه گانه که سوالات براساس آنها تهیه شده است براساس مقیاس لیکرت انجام میگردد. بعضی سوالات به صورت مثبت و بعضی به صورت منفی ارایه شده است. عملی بودن، اعتبار و روایی این آزمون مورد تایید قرار گرفته است. ضریب اعتبار این آزمون با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ برابر با ۰٫۷۹ و ضریب همبستگی آن توسط آزمون انگیزه پیشرفت مدرسه ۰٫۷۸ تعیین گردید (کمارجو، کارو و اسمک^۶، ۲۰۱۰).

معیارهای ورود به این پژوهش شاغل بودن زنان و مردان، داشتن رضایت و میل به شرکت در پژوهش، متاهل بودن آنها و نداشتن بیماری های خاص جسمانی و روانی بود. اصول اخلاقی مورد استفاده در این پژوهش بیان اهداف تحقیق به شرکت کنندگان، حق کناره گیری از پژوهش، رازداری، استفاده از کد به جای نام شرکت کنندگان و... که مورد تایید اساتید گروه مشاوره دانشگاه علامه قرار گرفته است.

تجزیه و تحلیل داده ها با SPSS22 صورت گرفته است. در بخش آمار توصیفی از میانگین، واریانس و انحراف استاندارد و در بخش آمار استنباطی از روش همبستگی اسپیرمن و رگرسیون غیر خطی استفاده شده است.

یافته ها

براساس اطلاعات به دست آمده در این پژوهش زنان ۵۰ درصد مشارکت کنندگان و مردان نیز ۵۰ درصد مشارکت کنندگان را تشکیل می دهند، افراد زیر ۳۰ سال ۲۵ درصد نمونه، ۳۰ تا ۴۰ سال ۵۳ درصد نمونه و بالای ۴۰ سال ۲۲ درصد نمونه را تشکیل می دهند. از نظر تحصیلات دارندگان مدرک لیسانس ۷۶ درصد نمونه و فوق لیسانس به بالا ۲۴ درصد از نمونه را در برمیگیرند و از لحاظ ملاک وضعیت استخدامی کارکنان رسمی ۸۶ درصد و کارکنان پیمانی ۱۴ درصد از نمونه را به خود اختصاص می دهند.

جدول ۱: آماره های توصیفی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزه پیشرفت	۳۰۰	۱٫۹۸	۰٫۸۶۴

¹ Enrich marital satisfaction inventory

² Olson, Draconman and Forneyer

³ Oxford Happiness Inventory

⁴ Hill and Argyle

⁵ Hermann's Achievement Motivation inventory

⁶ Komaraju, M., Karau, S. J., & Schmeck, R. R

Relationship between the Achievement Motivation, happiness and marital satisfaction of women and men in district 2 of Khorramabad

رضایت زناشویی	۳۰۰	۲,۳۸	۰,۶۴۶
شادکامی	۳۰۰	۲,۰۵	۰,۸۴۰

میانگین و انحراف استاندارد بین سه متغیر مورد بررسی انگیزه پیشرفت، رضایت زناشویی و شادکامی در بین ۳۰۰ زن و مرد فرهنگی ناحیه ۲ خرم آباد در جدول بالا به دست آمده است.

جدول ۲: آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

میانگین	انگیزه پیشرفت	رضایت زناشویی	شادکامی
۱,۹۸	۲,۳۸	۲,۰۵	۲,۰۵
۰,۲۴۸	۰,۳۰۳	۰,۲۴۶	۰,۲۴۶
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰
سطح معناداری			

به منظور آزمون فرضیه های تحقیق، ابتدا وضعیت نرمال بودن داده ها مورد بررسی قرار می گیرد. برای این کار از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده می شود که در جدول شماره ۲ دیده می شود. بنا به اطلاعات به دست آمده در این جدول هیچ یک از متغیرها در وضعیت نرمال قرار ندارند بنابراین برای سنجش همبستگی آنها و ارتباط متغیر وابسته و مستقل از آزمون های ناپارامتریک استفاده می شود.

جدول ۳: همبستگی انگیزه پیشرفت، رضایت زناشویی و شادکامی در زنان و مردان

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
انگیزه پیشرفت	زن	-۰,۵۷	۰,۰۰۰
	مرد	۰,۴۶	۰,۰۰۰
شادکامی	زن	-۰,۷۴	۰,۰۰۰
	مرد	۰,۵۸	۰,۰۰۰

بررسی رابطه بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی و شادکامی اولین رابطه ای است که مورد بررسی قرار می گیرد. برای بررسی رابطه این سه متغیر از آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شده است که در جدول ۳ دیده می شود: باتوجه به جدول شماره ۳ دیده می شود که بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی در زنان ($r=0.57, p=0.000$) و بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی در مردان ($r=0.46, p=0.000$) و همچنین بین انگیزه پیشرفت و شادکامی در زنان ($r=-0.74, p=0.000$) و بین انگیزه پیشرفت و شادکامی مردان ($r=0.58, p=0.000$) دیده میشود که هم در بین مردان و هم در بین زنان انگیزه پیشرفت با رضایت زناشویی و شادکامی رابطه معناداری دارد.

جدول ۴: معناداری رگرسیون

انگیزه پیشرفت	SS	DF	MS	F	سطح معناداری
رضایت زناشویی	۰,۶۳	۱	۰,۶۳۳	۲۳,۹۱	۰,۰۰۰
	۱,۹۳	۱	۱,۹۳	۱۷,۸۶	۰,۰۰۰
شادکامی	۴,۹۲	۱	۴,۹۲	۴۰,۳۵	۰,۰۰۰
	۱,۹۲	۱	۱,۹۲	۱۹,۸۹	۰,۰۰۰

بعد از معنی داری رگرسیون غیر خطی (جدول ۴) به سراغ رابطه متغیر ملاک و پیش بین از طریق آزمون رگرسیون غیر خطی

می‌رویم.

جدول ۵: جدول ضرایب رگرسیون متغیرها

مقدار P	آزمون T	ضریب معیار	ضریب B	متغیر پیش بین (انگیزه پیشرفت)	
				زن	شادکامی (متغیر ملاک)
۰,۰۰۰	-۶,۳۵	-۰,۷۸	-۰,۳۷۶	زن	شادکامی (متغیر ملاک)
۰,۰۰۰	۴,۴۶	۰,۵۸	۰,۲۳	مرد	شادکامی (متغیر ملاک)
۰,۰۰۰	-۴,۸۹	-۰,۶۲	-۰,۱۳	زن	رضایت زناشویی (متغیرملاک)
۰,۰۰۰	۴,۲۲	۰,۵۶	۰,۲۳	مرد	رضایت زناشویی (متغیرملاک)

همانطور که در جدول شماره ۵ دیده می‌شود با توجه به مقدار سطح معنی داری، تاثیر انگیزه پیشرفت بر متغیرهای رضایت زناشویی و شادکامی در زنان و مردان مورد مطالعه قابل توجه است.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر درصدد یافتن این پاسخ بود که آیا انگیزه پیشرفت در زنان و مردان می‌تواند در میزان رضایت زناشویی و شادکامی آنان تاثیر گذار باشد یا خیر. براساس یافته‌های به دست آمده بین رضایت زناشویی و سطح شادکامی زنان با انگیزه پیشرفت رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. یعنی زنانی که انگیزه پیشرفت بالاتری دارند میزان رضایت زناشویی و شادکامی آنها پایین تر است. این درحالی است که در گروه مردان بین انگیزه پیشرفت با رضایت زناشویی و سطح شادکامی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. برجویی، نیسی و صادقی (۱۳۹۵) در پژوهش خود نشان دادند که بین میزان شادکامی و رضایت زناشویی معلمین زن مقطع ابتدایی شهرستان اهواز رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. عقیلی (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه بین هوش معنوی، شادکامی و رضایت زناشویی معلمان مدارس استثنایی به این نتیجه دست یافت که بین شادکامی و میزان رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

از طرفی در بررسی انگیزه پیشرفت به عنوان متغیر پیش بین با رضایت زناشویی تحقیقی صورت گرفته ولی از آنجایی که بین رضایت زناشویی و شادکامی ارتباط وجود دارد، نتایج برخی پژوهش‌ها نشان از ارتباط بین انگیزه پیشرفت و شادکامی دارد. به عنوان مثال نتایج پژوهش تیمیمی پور (۱۳۹۶) نشان داد بین احساس شادی و خوشبختی و کمال‌گرایی و علاقه به رشد و پویایی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. فرهنگ، تیزدست و عمودیزج (۱۳۹۵) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که بین انگیزه پیشرفت و شادکامی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد و این ویژگی‌ها در سبک‌های هویتی خاصی دیده می‌شود. نتایج این یافته‌ها شاید به گونه‌ای غیر مستقیم پیش بینی کننده ارتباط بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی باشد.

در پژوهش حاضر نیز در مردان بین انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی و شادکامی رابطه مثبت و معنی داری وجود داشت در حالی که این مسئله در بین زنان برعکس دیده می‌شد. به این معنا که زنانی که انگیزه پیشرفت بالایی دارند رضایت زناشویی و سطح شادکامی پایین تری نسبت به زنانی دارند که انگیزه پیشرفت در آنان پایین ارزیابی شده است، اینکه چرا زنان دارای انگیزه پیشرفت بالا در رضایت زناشویی و سطح شادکامی نمرات پایین تری داشته‌اند به بررسی‌های بیشتر در آینده نیازمند است.

پیشنهاد پژوهشی برخاسته از این پژوهش آن است که بهتر است به روش‌های کیفی که درصدد دست‌یابی به عمق یک مطلب و چرایی و چگونگی یک رویدادند به بررسی این نکته پرداخته شود که چه عواملی باعث می‌شود که انگیزه پیشرفت در زنان با رضایت زناشویی و شادکامی رابطه منفی و در مردان رابطه مثبت داشته باشد. بنظر می‌رسد انگیزه پیشرفت در جامعه مورد پژوهش یک مفهوم جنسیتی باشد. فرضیه که ذهن محقق در این پژوهش را به خود مشغول می‌کند ارتباط بین قدرت طلبی مردان در جامعه مورد پژوهش و تفاوت نوع ارتباط انگیزه پیشرفت و رضایت زناشویی و شادکامی در زنان و مردان است که پیشنهاد می‌شود در این باره پژوهش‌هایی

Relationship between the Achievement Motivation, happiness and marital satisfaction of women and men in district 2 of Khorramabad

انجام گیرد. امروزه به دلیل بالا رفتن سطح تحصیلات زنان و همچنین نیازهای اقتصادی و تحولات فرهنگی-اجتماعی تعداد قابل توجهی از زنان وارد بازار کار شده و پایه پای مردان در تولید و اشتغال فعالیت می‌کنند، از طرفی جامعه ایرانی با پیشینه فرهنگی و اسلامی خود پیش فرض‌های چون قرار گرفتن مردان در راس نظام خانواده و نان آور بودن آنها را در اذهان نهادینه کرده است. به نظر می‌رسد شکاف بین طرحواره‌های جنسیتی افراد و تغییر و تحولات برخاسته از زندگی نوین چون اشتغال زنان مسئله‌ای باشد که مردان و زنان هنوز به خوبی نتوانسته‌اند با آن سازگار شوند و در نتیجه در این بین به واسطه تعارضات زن و مرد در کانون خانواده بر مولفه‌هایی چون رضایت زناشویی و شادکامی اثرگذار بوده است.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر تعداد کم آزمودنی‌ها بود که شاید این تعداد برای تعمیم یافته‌ها به جامعه کافی نباشد، انجام شدن این تحقیق در بین گروه شغلی خاصی چون فرهنگیان تعمیم یافته‌ها را به دیگر شغل‌ها با خطا روبه‌رو می‌کند و در نهایت استفاده از پرسشنامه و عدم اعتماد شرکت‌کنندگان برای خودفاش‌سازی از جمله عواملی است که می‌تواند تعمیم یافته‌ها را از نمونه به جامعه مورد پژوهش با خطا روبه‌رو کند.

به طور کلی می‌توان گفت رضایت زناشویی عامل اساسی در حفظ بنیان خانواده است. امروزه در جامعه ایران و در استان لرستان زنان وارد بازار کار شده و پایه پای مردان فعالیت می‌کنند. اشتغال برای زنان حکم نوعی سهمین شدن آنها در تصمیم‌گیری‌های خانواده و جامعه در سطح کلان است. مسئله‌ای که در اینجا وجود دارد آن است آیا فرهنگ ایرانی و قالب در قوم لر با پیش فرض برتری قدرت و سلطه در مردان توانسته است پایه پای تغییر تحولات روز دنیا خود را با شریک نوظهور خود در بخش قدرت و تصمیم‌گیری متحول و سازگار نماید یا هنوز طرحواره‌های جنسیتی متأثر از فرهنگ بر اذهان حاکم است. براساس یافته‌های این پژوهش زنان فرهنگی دارای انگیزه پیشرفت دارای رضایت زناشویی و سطح شادکامی پایین‌تری بودند در حالی که انگیزه پیشرفت یکی از عوامل مهم و اساسی در رضایت زناشویی و شادکامی مردان است. این مسئله لزوم توجه به بحث اشتغال و انگیزه پیشرفت زنان و تغییر طرحواره‌های جنسیتی ناسازگار با تغییرات کنونی در مردان و زنان را برای مشاوران و دیگر مسئولان اجرایی در حوزه خانواده می‌رساند.

منابع

- اکبرزاده، د.، مظفری، ع.، ملکی کردلر، س.، خیری، ر. (۱۳۹۳). رابطه شادکامی و رضایت جنسی با رضایت زناشویی در زوجین. اولین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی.
- برجویی، م.، نیسی، ع.، صادقی، ع. (۱۳۹۵). بررسی رابطه خوشبینی، کیفیت زندگی و شادکامی با رضایتمند زناشویی در بین معلمان زن مقطع ابتدایی شهرستان اهواز، کنفرانس ملی دانش و فناوری روانشناسی، علوم تربیتی و جامع روانشناسی ایران.
- پروین، ن.، فاطمی، آ.، امینیان، ف.، رفیعی، ل. (۱۳۹۳). تاثیر جلسات آموزش مهارت‌های زندگی بر وضعیت رضایت زناشویی پرسنل پرستاری زن شاغل در بیمارستان هاجر (س) شهرکرد: یک مطالعه کارآزمایی بالینی. *مجله بالینی پرستاری و مامایی*، ۱۳(۱)، ۳۷-۴۶.
- تمیمی پور، حمید. (۱۳۹۶). "بررسی رابطه شادکامی و کمال‌گرایی در دانشجویان دختر و پسر موسسه آموزش عالی جهاد"، *مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۲(۱)، ۸۴-۷۸.
- دهشیری، غ.، موسوی، ف. (۱۳۹۳). نقش تعدیل‌کننده‌ی جنس در مقایسه شادکامی و رضایت از زندگی (بهزیستی ذهنی) متاهلین دارای/ بدون رضایت زناشویی. *رویش روانشناسی*، ۳(۷)، ۲۸-۱۹.
- سپهریان، ف.، محمدی، ن.، بدلپور، ز.، نوروززاده، و. (۱۳۹۵). رابطه امیدواری و شادکامی با رضایت زناشویی. *مجله سلامت و مراقبت*، ۱۱(۱)، ۵۸-۴۸.
- شاهوردی، ج.، احمدی، م.، صادقی، خ.، بختیاری، م.، رضایی، م.، ویسی، ف.، و خاموشی، ف. (۱۳۹۵). مقایسه سطح سلامت روان، شادکامی، احساس حقارت، رضایت زناشویی و تعارضات زناشویی در زنان بارور و نابارور شهر کرمانشاه. *تحقیقات بالینی در علوم پیراپزشکی*، ۴(۳)، ۲۸۵-۲۷۷.
- عابدی، ق.، درواری، ه.، نادری، ا.، رستمی، ف. (۱۳۹۳). بررسی رابطه کیفیت زندگی با رضایتمندی زوجین نابارور با روش تحلیل مسیر. *دانشگاه علوم پزشکی مازندران*، ۲۴(۱۱۷)، ۱۹۳-۱۸۴.
- عقبلی، م. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین هوش معنوی، شادکامی و رضایت زناشویی معلمان مدارس استثنایی. *کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی، شادگان*.
- عظیمی، ا.، عباسی، م.، محمودیان، ح.، جمالی، ا.، رضوانی، فر. ش. (۱۳۹۵). بررسی رابطه انگیزه پیشرفت، نوآوری، تحمل ابهام، خودکارآمدی، عزت نفس و خودشکوفایی با جهتگیری کارآفرینی در دانشجویان دانشگاه نوآوری و ارزش‌آفرینی، ۵(۹)، ۲۹-۱۹.
- علیزاده فرد، م. (۱۳۹۶). مقایسه آموزش تئوری انتخاب به صورت کلاسیک بر مبنای آموزه‌های اسلامی بر افزایش گذشت و رضایت زناشویی زنان متاهل. *پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی*، ۷(۲۶)، ۲۶.

فرهنگی، ع.، تیزدست، ط.، عمودیزج، د. (۱۳۹۵). رابطه سبک های هویت با هیجان خواهی، انگیزه پیشرفت و شادکامی. *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۵، ۱۵۳-۱۷۲.

وجدانی، سیمین؛ گلزاری، محمود؛ برجعی، احمد. (1393). اثربخشی رواندرمانی مثبتگرا افسردگی و رضایت زناشویی زنان افسرده. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، تابستان، 8 (۲): ۲۱-۷.

- Komarraju, M., Karau, S. J., & Schmeck, R. R. (20۱۰). Role of the Big Five personality traits in predicting college students' academic motivation and achievement. *Learning and individual differences*, 19(1), 47-52.
- Le, B., Dove, N. L., Agnew, C. R., Korn, M. S., & Mutso, A. A. (2010). Predicting nonmarital romantic relationship dissolution: A meta-analytic synthesis. *Personal Relationships*, 17(3), 377-390.
- Lee, J. S., & Choi, W. S. (2012). A path analysis on birth plan of married working women: Focus on the relationships of gender role attitude, work-family reconciliation, marriage satisfaction and birth plan. *Korean Journal of Social Welfare Studies*, 43(4), 5-30.
- Malouff, J. M., Thorsteinsson, E. B., Schutte, N. S., Bhullar, N., & Rooke, S. E. (2010). The five-factor model of personality and relationship satisfaction of intimate partners: A meta-analysis. *Journal of Research in Personality*, 44(1), 124-127.
- Wang, M. T., & Eccles, J. S. (2013). School context, achievement motivation, and academic engagement: A longitudinal study of school engagement using a multidimensional perspective. *Learning and Instruction*, 28, 12-23.
- Wu, M., Chang, C. C., & Zhuang, W. L. (2010). Relationships of work-family conflict with business and marriage outcomes in Taiwanese copreneurial women. *The International Journal of Human Resource Management*, 21(5), 742-753.

شپوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی